

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: TN-12Sa/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3023200097
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:3023200097.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Alenou Antalovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. E. proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne Bratislava č. 7873 - 2/2023 - BA zo dňa 07.02.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie žalovaného generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne Bratislava č. 7873 - 2/2023 - BA zo dňa 07.02.2023 v spojení s Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava č. 61355 - 126/2022 – BA zo dňa 09.12.2022 z r u š u j e a vec vracia prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.
- II. Návrh žalovaného na prerušenie konania z a m i e t a.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý v plnom rozsahu nahradiť žalobcovi dôvodne vynaložené trovy konania a zaplatiť ich v lehote 20 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená jej výška.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava (ďalej aj „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. 3271 - 120/2016 - BA zo dňa 03.11.2016 (ďalej aj „rozhodnutie o priznaní úrazovej renty“) žalobcovi priznala úrazovú rentu podľa § 88 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnom poistení“ alebo „zák. č. 461/2003 Z. z.“) odo dňa 01.01.2004 v sume 84,05 eur mesačne v dôsledku zistenej choroby z povolania poškodenému (žalobcovi) ako vojakovi povinnej vojenskej služby, následne valorizovanú v zmysle príslušných právnych predpisov. Prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol s poukazom na Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 12Sd/91/2015 - 45 zo dňa 24.03.2016, ktorý dospel k záveru, že poškodený (žalobca) bol vojakom Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej aj „MO SR“), z čoho malo vyplývať, že zodpovedným subjektom za vznik choroby z povolania u poškodeného (žalobcu) bol rezort MO SR. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne SR (ďalej len „žalovaný“) ako odvolací orgán rozhodol o podanom odvolaní žalobcu (poškodeného) proti rozhodnutiu o priznaní úrazovej renty zo dňa 03.11.2016 rozhodnutím č. 24246 - 3/2017 - BA zo dňa 26. 01.2017 tak, že odvolanie zamietol.
2. Rozhodnutím č. 61355 - 126/2022 - BA zo dňa 09.12.2022 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy“ alebo „rozhodnutie o odňatí úrazovej renty“) prvostupňový orgán verejnej správy s poukazom na § 112 ods. 2, 4 a 6 zák. č. 461/2003 Z. z. o nároku na úrazovú rentu žalobcu, ktorý utrpel poškodenie zdravia v dôsledku choroby z povolania zistenej v roku 2001 rozhodol tak, že žalobcovi odňal od 01.01.2023 úrazovú rentu priznanú rozhodnutím č. 3271 - 120/2016 - BA zo dňa 03.11.2016. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia poukázal na priebeh konaní o žiadostiach žalobcu, ktorý si uplatnil opakovane nárok na úrazovú rentu, (naposledy žiadosťou z 05.03.2007), na

v týchto konaniach vydané rozhodnutia, ako aj na priebeh a výsledky konaní pred Krajským súdom v Trenčíne, ktorý naposledy rozhodol Rozsudkom sp. zn. 12Sd/91/2015 - 45 zo dňa 24.03.2016. Súčasne poukázal na to, že dňa 27.03.2020 bol prvostupňovému orgánu verejnej správy doručený Rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 22C/343/2004 - 1056 zo dňa 14.03.2017 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu Bratislava sp. zn. 5Co/320/2017 - 1095 zo dňa 28.11.2019, ktorým bola žaloba poškodeného (žalobcu) proti žalovaným 1. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, za účasti intervenienta Sociálna poisťovňa Bratislava o odškodnenie choroby z povolania, zamietnutá. Z odôvodnenia rozsudku OS Bratislava I vyplýva, že poškodený (žalobca) od 04.01.2001 do 27.09.2001 vykonával základnú vojenskú službu ako príslušník útvaru MV SR, útvaru vojsk hraničnej polície Policajného zboru Slovenskej republiky. V súdnom konaní nebolo preukázané, že by počas výkonu základnej vojenskej služby došlo k premiestneniu žalobcu z vojsk MV SR do Armády SR. Súd prvej inštancie tak potvrdil, že poškodený v čase zistenej choroby z povolania vykonával službu v rámci MV SR a nie u MO SR. Keďže choroba z povolania bola poškodenému (žalobcovi) zistená v roku 2001, t. j. v dobe základnej vojenskej služby vo vojskách MV SR, za škodu vzniknutú mu ako vojakovi pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s nimi zodpovedá štát (§ 172 zák. č. 370/1999 Z. z. o vojenskej službe), tzn. Slovenská republika, v mene ktorej koná príslušný ústredný štátny orgán, v danom prípade MV SR. Prvostupňový orgán verejnej správy uviedol, že z rozsudku vyplýva, že aj v prípade pasívnej legitímácie MV SR by bola žaloba zamietnutá z dôvodu námietky premlčania uplatnenej MV SR. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky Uznesením sp. zn. 1Cdo/188/2020 zo dňa 24.08.2022 dovolanie poškodeného (žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave odmietol. Prvostupňový orgán verejnej správy následne poukázal na ustanovenia Zákona o sociálnom poistení (§ 1 ods. 3, § 184 ods. 5, § 195 ods. 2, 4, § 196 ods. 6, § 198 ods. 1, § 227 ods. 3), na § 172 zák. č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení účinnom od 01.02.2000 do 31.12.2000 (ďalej aj „Zákon o vojenskej službe“) a na § 18 ods. 4, 5 zák. č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky účinného od 01.07.2002 do 01.08.2002 (ďalej aj „Zákon o ozbrojených silách SR“). Ďalej uviedol, že z dokazovania vykonaného prvostupňovým orgánom verejnej správy i v rámci súdneho konania vedeného Okresným súdom Bratislava I bolo preukázané, že poškodený vykonával základnú vojenskú službu ako príslušník útvaru MV SR, útvaru vojsk hraničnej polície Policajného zboru Slovenskej republiky, pričom súd v predmetnom súdnom konaní potvrdil, že poškodený v čase zistenej choroby z povolania vykonával službu v rámci MV SR a nie u MO SR. MO SR nie je zodpovedné za škodu na zdraví žiadateľa (žalobcu). Keďže choroba z povolania bola poškodenému (žalobcovi) zistená v roku 2001, t. j. v dobe základnej vojenskej služby vo vojskách MV SR, za škodu vzniknutú mu ako vojakovi pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s nimi zodpovedá štát (§ 172 zák. č. 370/1999 Z. z. o vojenskej službe), tzn. Slovenská republika, v mene ktorej koná príslušný ústredný štátny orgán, v danom prípade MV SR. Prvostupňový orgán verejnej správy uzavrel, že v zmysle § 198 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení je viazaný predmetným rozhodnutím súdu, ktorý neuznal zodpovednosť MO SR za chorobu z povolania poškodeného zistenú v roku 2001, pričom za predmetnú chorobu z povolania poškodeného zodpovedá štát, v mene ktorého koná MV SR. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť s poukazom na § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení prvostupňový orgán verejnej správy od 01.01.2023 odňal žalobcovi úrazovú rentu priznanú rozhodnutím zo dňa 03.11.2016.

3. Proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava (ďalej len „žalovaný“) Rozhodnutím č. 7873 - 2 - 2023 – BA zo dňa 07.02.2023 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“) tak, že odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy zo dňa 09.12.2022 potvrdil. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia zosumarizoval predchádzajúce konanie vo veci nároku poškodeného na úrazovú rentu začaté na základe jeho žiadosti zo dňa 04.06.2004, poukázal na vydané rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 13.08.2024 o zamietnutí nároku na úrazovú rentu, ktoré bolo zrušené Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 18Sd/53/2024 - 40 zo dňa 17.07.2006. Ďalej zosumarizoval konanie o žiadosti žalobcu zo dňa 05.03.2007, pričom poukázal na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 30.06.2010 o nepriznaní úrazovej renty, ktoré bolo potvrdené Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sd/164/2010 - 32 zo dňa 10.11.2010, ktorý bol však zrušený Rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/4/2011 zo dňa 29.02.2012, na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 16.10.2012 o nepriznaní úrazovej renty, ktoré bolo zrušené Rozsudkom Krajského súdu Trenčín sp. zn. 15Sd/16/2013 - 37 zo dňa 30.09.2013, na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 20.02.2015 o nepriznaní nároku na úrazovú rentu, ktoré bolo zrušené Rozsudkom Krajského súdu Trenčín, sp. zn. 12Sd/91/2015 - 45 zo dňa 24.03.2016 a na následné rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 03.11.2016, ktorým bola žalobcovi

priznaná úrazová renta od 01.01.2004 podľa § 88 Zákona o sociálnom poistení v spojení s rozhodnutím generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne zo dňa 26. 01.2017. Žalovaný ďalej v odôvodnení rozhodnutia poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I vo veci náhrady škody spôsobenej chorobou z povolania žalobcovi, v ktorom bol vydaný Rozsudok sp. zn. 22C/343/2004 - 1056 zo dňa 14.03.2017, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá, pričom žalovaný uviedol, že z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že zamestnávateľom žalobcu v čase, kedy bola u žalobcu zistená choroba z povolania, bolo Ministerstvo vnútra SR a nie Ministerstvo obrany SR. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave Rozsudkom sp. zn. 5Co/320/2017 - 1095 zo dňa 28.11.2019 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I potvrdil. O podanom dovolaní žalobcu proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave rozhodol Najvyšší súd SR Uznesením sp. zn. 1 Cdo 188/2020 zo dňa 24.08.2022 tak, že dovolanie odmietol. Žalovaný ďalej uviedol, že vzhľadom na právoplatné ukončenie konania o náhrade škody spôsobenej chorobou z povolania prvostupňový orgán verejnej správy vydal dňa 09.12.2022 rozhodnutie č. 61355 - 126/2022 – BA, ktorým žalobcovi odo dňa 01.01.2023 odňal úrazovú rentu priznanú rozhodnutím zo dňa 03.11.2016, pričom uviedol, že prvostupňový orgán verejnej správy predovšetkým poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava I, podľa ktorého zodpovedným subjektom za chorobu z povolania poškodeného je Ministerstvo vnútra SR, ktoré má sociálne zabezpečenie zamestnancov upravené osobitným predpisom, a preto u poškodeného (žalobcu) nemožno aplikovať § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení.

4. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia následne poukázal na ust. § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení, § 18 ods. 4 zákona č. 321/2022 Z. z., na § 70 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z. z. a na § 6 ods. 1 SSP. Uviedol, že Sociálna poisťovňa v čase vzniku choroby z povolania poškodeného nebola nositeľkou zákonného úrazového poistenia, no vzhľadom na § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení preberá od Ministerstva obrany SR výplatu plnení, ktoré vznikli ako následok škody na zdraví u vojakov základnej vojenskej služby. Keďže subjekt zodpovedný za vznik choroby z povolania bol od začiatku sporný, snažila sa Sociálna poisťovňa opakovane kontaktovať Ministerstvo vnútra SR i Ministerstvo obrany SR, k dohode medzi týmito subjektami však nedošlo. Žalovaný zdôraznil, že Uznesením Vlády SR č. 102 zo dňa 09.02.1993 boli zriadené Vojská Ministerstva vnútra SR, ktoré boli v zmysle zák. č. 351/1997 Z. z. (Branný zákon účinný od 31.08.2002) súčasťou Ozbrojených síl SR a slúžili o. i. aj na ochranu štátnej hranice, kam bol na výkon základnej vojenskej služby zaradený aj poškodený (žalobca). Žalovaný poukázal na to, že Sociálnej poisťovni zo žiadneho ustanovenia Zákona o sociálnom poistení ani iných právnych noriem nevyplýva oprávnenie určiť zodpovednosť zamestnávateľa za vznik choroby z povolania, príp. pracovný úraz. V tejto súvislosti poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR, z ktorých vyplýva povinnosť Sociálnej poisťovne rešpektovať informácie a stanoviská poskytnuté zamestnávateľom, avšak ani jeden zo sporných zamestnávateľov poškodeného (MV SR a MO SR) svoju zodpovednosť neprevzal. Tento spor bol oprávnený rozhodnúť len súd, ktorý rozhodol rozsudkom OS BA, v ktorom stanovil, že zodpovedný za vznik choroby z povolania u poškodeného je Ministerstvo vnútra SR. Vzhľadom na uvedené Sociálna poisťovňa nebola podľa § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení oprávnená vyplatiť plnenie, t. j. úrazovú rentu, túto by bola oprávnená vyplatiť len v prípade, ak by zodpovedným subjektom za vznik škody na zdraví poškodeného bolo Ministerstvo obrany SR. Keďže Ministerstvo obrany SR nie je zodpovedným za vznik choroby z povolania, neexistuje žiadny titul, na podklade ktorého by bola Sociálna poisťovňa oprávnená poškodenému vyplatiť úrazovú rentu. K rozhodnutiu zo dňa 03.11.2016, ktorým bola poškodenému priznaná úrazová renta žalovaný uviedol, že Krajský súd v Trenčíne v rozsudku z 24.03.2016 výslovne nezaložil povinnosť Sociálnej poisťovne priznať poškodenému úrazovú rentu, len v odôvodnení zhodnotil, že zodpovedným subjektom za chorobu z povolania je Ministerstvo obrany SR. Krajský súd Trenčín konal vo veci nároku poškodeného na úrazovú rentu ako správny súd, pričom správne súdy v zmysle § 6 ods. 1 SSP preskúmajú zákonnosť orgánov verejnej správy, nie sú však oprávnené nahrádzať ich rozhodovaciu činnosť. Správny súd v rámci správneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne nie je oprávnený rozhodnúť o veciach, ktoré patria do pôsobnosti súdom civilným, pričom žalovaný poukázal na to, že v zmysle § 316 ods. 1 CSP vo veci založenia zodpovednosti zamestnávateľa za chorobu z povolania je oprávnený (rozhodnúť) iba civilný súd na základe určovacej žaloby. Žalovaný mal za to, že Krajský súd Trenčín v rozsudku z 24.03.2016 nesprávne vyhodnotil dôkazy, avšak žalovaný proti rozsudku nepodal odvolanie a to v prospech poškodeného. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie o nároku poškodeného na nárok na náhradu škody bolo pred príslušným súdom ukončené rozsudkom Okresného súdu Bratislava I v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava a uznesením Najvyššieho súdu SR, prvostupňový orgán verejnej správy vydal rozhodnutie zo dňa 09.12.2022, ktorým žalobcovi od 01.01.2023 odňal nárok na úrazovú rentu priznanú rozhodnutím z 03.11.2016. Týmto podľa žalovaného došlo k náprave

nezákonného stavu, keď prvostupňový orgán verejnej správy vyplácal rentu z dôvodu rešpektovania právneho názoru Krajského súdu Trenčín napriek skutočnosti, že podľa § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení na to nebol oprávnený. Žalovaný tiež uviedol, že Sociálna poisťovňa je len vykonávateľkou úrazového poistenia, tzn., že len v prípade, ak zamestnávateľ uzná svoju zodpovednosť za chorobu z povolania je oprávnená dávku za splnenia podmienok stanovených zákonom priznať. Nie je však povinná rozhodnúť, ktoré z dotknutých ministerstiev je zodpovedné za chorobu z povolania. Vzhľadom na fakt, že zamestnávateľom poškodeného je Ministerstvo vnútra SR, pričom toto ministerstvo má svoje vlastné predpisy na odškodnenie škody na zdraví spôsobenej chorobou z povolania, aplikácia zákona a následná výplata úrazovej renty zo strany Sociálnej poisťovne je vylúčená. Konanie o náhrade škody začaté v roku 2004 na Okresnom súde Bratislava I je t. č. právoplatne skončené, Sociálna poisťovňa nie je zodpovedným subjektom vo veci nároku poškodeného na náhradu škody titulom choroby z povolania a nie je teda zákonom oprávnená na výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti za vznik choroby z povolania.

Žaloba

5. Žalobca sa správnou žalobou doručenu Krajskému súdu v Trenčíne dňa 11.04.2023 v zákonom stanovenej lehote domáhal preskúmania rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 61355 - 126/2022 - BA zo dňa 09.12.2022 v spojení s rozhodnutím generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 7873 - 2/2023 – BA zo dňa 07.02.2023 a žiadal, aby správny súd uvedené rozhodnutia zrušil a vec vrátil Sociálnej poisťovni na nové konanie a rozhodnutie. Žalobca v správnej žalobe uviedol, že od 04.01.2001 do 27.09.2001 vykonával základnú vojenskú službu ako príslušník útvaru Ministerstva vnútra SR, útvar vojsk HP 1111 (Vojenský útvar Hraničnej polície č. 1111 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky). V júni 2001 bol žalobca opakovane poštipaný kliešťom, v dôsledku čoho začal mať zdravotné problémy (zvýšená horúčka, bolesti svalov). Dňa 02.12.2003 prednostka kliniky MFN, KPLaT Martin vystavila hlásenie choroby z povolania žalobcovi s diagnózou lymfická borelióza. Choroba z povolania bola zistená v roku 2001. Dňa 03.11.2016 prvostupňový orgán verejnej správy vydal rozhodnutie č. 3271/120/2016 - BA, ktorým žalobcovi priznal úrazovú rentu podľa § 88 Zákona o sociálnom poistení odo dňa 01.01.2004 v sume 84,05 eur mesačne. Rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím č. 24246 - 3/2017 - BA zo dňa 26.01.2017. Žalobca poukázal na to, že na Okresnom súde Bratislava I (ďalej aj „OS BA I“) bolo vedené súdne konanie o odškodnenie choroby z povolania, v ktorom bolo rozhodnuté Rozsudkom zo dňa 14.03.2017 sp. zn. 22C/343/2004 - 1056 tak, že žaloba žalobcu bola zamietnutá. Predmetný rozsudok bol potvrdený Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/320/2017 zo dňa 28.11.2019. V nadväznosti na uvedené súdne konanie vydal prvostupňový orgán verejnej správy dňa 09.12.2022 Rozhodnutie č. 61355 - 126/2022 - BA, ktorým bola žalobcovi odňatá úrazová renta priznaná rozhodnutím z roku 2016. Žalobca proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie, o ktorom rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne dňa 07.02.2023 Rozhodnutím č. 7873 - 2/2023 – BA s odôvodnením, že v zmysle § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa prebrala výplatu plnení, ktoré vznikli ako následok škody na zdraví u vojakov základnej služby od Ministerstva obrany Slovenskej republiky, avšak s poukazom na rozsudky Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava, že zamestnávateľom žalobcu nebolo Ministerstvo obrany SR, ale Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, nie je Sociálna poisťovňa oprávnená s poukazom na § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení úrazovú rentu žalobcovi vyplácať.

6. Žalobca v bode V. správnej žaloby uviedol, že sa nestotožňuje s právnym posúdením žalovaného a považuje ho za nesprávne. Poukázal na to, že ani rozsudok Okresného súdu Bratislava I ani rozsudok Krajského súdu Bratislava neriešili otázku úrazovej renty, ale otázku zodpovednosti za škodu, ktorá žalobcovi vznikla pri výkone základnej vojenskej služby. Úrazová renta je samostatný, od zodpovednosti zamestnávateľa za škodu na zdraví v podobe náhrady za bolesť, nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia a nároku na náhradu na úhradu nákladov spojených s liečením, oddelený právny nárok, na ktorý nemá rozsudok Okresného súdu Bratislava I, ani rozsudok Krajského súdu Bratislava žiaden vplyv. Žalobca tvrdil, že vykonával základnú vojenskú službu ako príslušník útvaru Ministerstva vnútra SR, útvar hraničnej polície vo vojskách Ministerstva vnútra SR, avšak napriek rozsudkom Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava považuje naďalej za zodpovedné za škodu na zdraví Ministerstvo obrany SR ako orgán štátnej správy v zmysle § 45 zák. č. 351/1997 Z. z. Poukázal na § 172 zák. č. 370/1997 Z. z., podľa ktorého za škodu, ktorá vznikla vojakovi pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s ním zodpovedá štát, pričom sa cez odkaz na § 181 odkazuje na subsidiárne použitie Zákonníka práce, a to vrátane ust. § 187 až 205c, ktoré boli napísané ako „zodpovednosť zamestnávateľa za škodu“. Osobitne poukázal na ust. § 195,

v ktorom bola riešená tzv. náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity. V tejto súvislosti poukázal aj na to, že v zmysle § 272 Zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa od 01.01. 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26.11.1993 a od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 01.04.2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania. Ďalej poukázal na to, že zák. č. 321/2002 Z. z. boli vojská ministerstva vnútra zrušené k 31.12.2002, pričom od 01.01.2003 sa prechod práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov vojsk Ministerstva vnútra SR (vrátane nárokov na náhradu za stratu zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity) spravuje ustanoveniami § 27 až 29 Zákonníka práce (napísanými ako „prechod práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov“). Z uvedeného podľa žalobcu vyplýva, že žalobca síce vykonával základnú vojenskú službu ako príslušník vojsk Ministerstva vnútra SR, avšak zodpovednosť štátu za prípadnú škodu sa spravovala subsidiárne ustanoveniami Zákonníka práce, t. j. za škodu síce zodpovedala Slovenská republika, ale „zamestnávateľom“ bolo ministerstvo vnútra, ktoré zodpovedalo za škodu v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce. Následne zák. č. 321/2002 Z. z. došlo k prechodu práv a povinností na nástupnícky subjekt, ktorým sa v zmysle cit. zákona stali Ozbrojené sily SR a ministerstvo obrany (od 01.07.2002, keď uvedený zákon nadobudol účinnosť, do 31.12.2002 boli vojská ministerstva vnútra základnou zložkou ozbrojených síl, t. j. ich súčasťou; od 01.01.2003 boli vojská ministerstva vnútra zrušené, ich právnym nástupcom sa stali Ozbrojené sily Slovenskej republiky). Z uvedeného je podľa žalobcu zrejmé, že práva a povinnosti (a to vrátane povinnosti nahradit stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity), prešli z vojsk ministerstva vnútra (a z Ministerstva vnútra SR) na Ozbrojené sily Slovenskej republiky (a na Ministerstvo obrany SR). Tak, ako boli vojská ministerstva vnútra, pokiaľ ide o nároky zo zodpovednosti za škodu „podriadené“ ministerstvu vnútra, tak sú Ozbrojené sily Slovenskej republiky „podriadené“ ministerstvu obrany, na ktoré v zmysle prechodných ustanovení príslušných zákonov prešla zodpovednosť, ktorou bolo zaťažené Ministerstvo vnútra SR, pokiaľ ide o nárok na náhradu za stratu zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity. Podľa § 272 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení bola náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku „prekvalifikovaná“ na úrazovú rentu v zmysle § 88 a nasl. Zákona o sociálnom poistení. Zákon o sociálnom poistení dňom svojej účinnosti od 01.01.2004 v § 294 bod 27 zároveň zrušil § 199 až 213 zák. č. 311/2003 Z. z. Zákonníka práce, v ktorých bola upravená náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, a to z dôvodu, že tieto nároky „ošetril“ samotný Zákon o sociálnom poistení. Na vyššie uvedenú právnu úpravu žalobca poukázal preto, aby bolo do kontextu položené ustanovenie § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení, ktoré bolo do Zákona o sociálnom poistení vložené zákonom č. 310/2006 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.08.2006, t. j. viac ako tri a pol roka po tom, čo boli vojská ministerstva vnútra zrušené a čo povinnosti vyplývajúce zo zodpovednosti štátu za škodu na zdraví prešli z ministerstva vnútra na ministerstvo obrany. V čase prijímania uvedeného ustanovenia zákonodarca nemohol podľa žalobcu upraviť zodpovednosť ministerstva vnútra k uvedenej problematike, keďže táto už bola upravená inými zákonmi a to tak, že bola prenesená na iný subjekt, Sociálnu poisťovňu, avšak iba vo vzťahu k vojakom povinnej vojenskej služby. Argumentom a contrario možno podľa žalobcu uvedený záver potvrdiť; keby totiž bol zákonodarca toho názoru, že povinnosti ministerstva vnútra vo vzťahu k zodpovednosti za škodu na zdraví neprešli na ministerstvo obrany, nepochybne by bol stanovil, že táto povinnosť prechádza nielen z ministerstva obrany, ale i z ministerstva vnútra. Žalobca považuje za krajne nepravdepodobné, aby zákonodarca, ktorý prijal antidiskriminačný zákon, následne bez akéhokoľvek odôvodnenia robil rozdiel medzi tými vojakmi vojenskej služby, ktorí ju vykonávali na ministerstve obrany, a tými, ktorí ju vykonávali na ministerstve vnútra. V kontexte uvedeného je preto podľa žalobcu potrebné osvojiť si taký výklad § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení, že prechod z ministerstva obrany na Sociálnu poisťovňu vo veci zodpovednosti štátu za škodu na zdraví spôsobenej vojakom základnej vojenskej služby sa týka i tej zodpovednosti, ktorá sa pôvodne vzťahovalo na ministerstvo vnútra a ktorá následne prešla na ministerstvo obrany. Podľa žalobcu nikdy nebolo spochybnené, že skutočnosť, na základe ktorej sa žalobca domáha nárokov zo zodpovednosti za škodu na zdraví, sú skutočnosťami zakladajúcimi tento nárok. To, čo je sporné a vyplýva to i z napadnutého rozhodnutia žalovaného, je subjekt, ktorý bude zodpovednosť za škodu na zdraví niesť, pričom bez ohľadu na to, či to bude ministerstvo vnútra, ministerstvo obrany alebo Sociálna poisťovňa, vždy týmto subjektom bude Slovenská republika ako štát.

Vyjadrenie žalovaného

7. Žalovaný v písomnom vyjadrení k správnej žalobe opísal predchádzajúce konania o nároku na úrazovú rentu zhodne ako v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia, poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava I vydaný v konaní o náhradu škody, v odôvodnení ktorého súd uviedol, že zamestnávateľom žalobcu v čase, kedy u žalobcu bola zistená choroba z povolania, bolo Ministerstvo vnútra SR a nie Ministerstvo obrany SR, poukázal tiež na potvrdzujúci rozsudok Krajského súdu v Bratislave a uznesenie Najvyššieho súdu SR o dovolaní proti tomto rozsudku, ktoré bolo odmietnuté. Uviedol, že vzhľadom na právoplatné ukončenie konania o náhrade škody bolo vydané prvostupňové rozhodnutie zo dňa 09.12.2022, ktorým bola poškodenému (žalobcovi) od 01.01.2023 odňatá úrazová renta priznaná rozhodnutím zo dňa 03.11.2016. Žalovaný poukázal na ustanovenia Zákona o sociálnom poistení (§ 16, §17, §198 ods. 1, § 272 ods. 1, 3, § 293o ods. 6), § 2 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 370/1997 Z. z., § 3 ods. 1 zák. č. 351/1997 Z. z., § 70 ods. 1, 2 zák. č. 114/1998 Z. z. a § 18 ods. 4 zák. č. 321/2002 Z. z. a následne sa vyjadril k bodu V. žaloby: k tvrdeniu žalobcu, že rozsudky Okresného súdu Bratislava I i Krajského súdu Bratislava neriešia otázku úrazovej renty, ale otázku zodpovednosti za škodu, pričom úrazová renta je samostatný právny nárok, na ktorý nemajú tieto rozsudky žiadny vplyv žalovaný uviedol, že tento názor je nesprávny, je v rozpore so zákonom. V tejto súvislosti poukázal na osobný rozsah úrazového poistenia, na ust. § 16 a 17 Zákona o sociálnom poistení a uviedol, že úrazové poistenie vzniká zo zamestnaneckého vzťahu a pre vznik nároku na dávku z náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania je nevyhnutné určiť zodpovedný subjekt za vzniknutú škodu, t. j. zamestnávateľa. Keďže zamestnávateľ bol sporný, žalobca podal žalobu na Okresný súd Bratislava I na priznanie náhrady škody od štátu (Slovenskej republiky), pričom OS Bratislava I určil ako zodpovedný subjekt Ministerstvo vnútra SR a týmto rozhodnutím je Sociálna poisťovňa viazaná, kým sa nepreukáže opak. Napriek tomu žalobca žalobe považuje naďalej za zodpovedné za škodu na zdraví Ministerstvo obrany SR. K poukazu žalobcu na ustanovenia zák. č. 370/1997 Z. z. a na § 195 Zákonníka práce žalovaný predostrel výklad príslušných právnych predpisov a konštatoval, že ozbrojené sily SR tvoria (tvorili) aj vojská Ministerstva vnútra SR a samotný žalobca tvrdil, že vykonával základnú vojenskú službu vo Vojenskom útvere hraničnej polície č. 1111 Ministerstva vnútra SR, a preto na odškodnenie jeho choroby z povolania je podľa žalovaného potrebné aplikovať právne predpisy vzťahujúce sa na Ministerstvo vnútra SR (zák. č. 114/1998 Z. z., resp. zák. č. 321/2002 Z. z.), pričom rozhodujúci je rozsudok Okresného súdu Bratislava I. K poukazu žalobcu na zák. č. 321/2002 Z. z. a k tvrdeniu, že „vzhľadom na to, že vojská Ministerstva vnútra SR boli ku dňu 31.12.2002 zrušené, prešli z vojsk Ministerstva vnútra SR (a z ministerstva vnútra) na Ozbrojené sily SR (na ministerstvo obrany)“ žalovaný poukázal na transformáciu vojsk Ministerstva vnútra SR a na delimitáciu úloh, ktoré plnili tieto vojská, pričom tieto úlohy prešli na Hasičský zbor a záchranný zbor, a nie na Ministerstvo obrany SR. Bez ohľadu na delimitáciu úloh však podľa žalovaného takýto nástupca nepreberá záväzky Ministerstva vnútra SR. K poukazu žalobcu na ust. § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení a k jeho tvrdeniu, že vzhľadom na subsumovanie povinností z Ministerstva vnútra SR na Ministerstvo obrany SR sa toto ustanovenie má vzťahovať aj na príslušníkov bývalých vojsk Ministerstva vnútra SR žalovaný uviedol, že toto tvrdenie považuje za absurdné, a ak by to zákonodarca chcel takto upraviť, nebol by v ust. § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení výslovne uviedol, že Sociálna poisťovňa preberá záväzky zo zodpovednosti štátu za škodu iba od Ministerstva obrany SR. Zákonodarca zakotvil odškodňovanie záväzkov ministerstva obrany prostredníctvom Sociálnej poisťovne a odškodňovanie záväzkov ministerstva vnútra na základe iných právnych predpisov. Žalovaný vo vyjadrení súčasne poukázal na skutočnosť, že žalovanému bolo doručené Uznesenie Ústavného súdu SR č. I. ÚS 215/2023 - 19 zo dňa 05.04.2023 spolu s ústavnou sťažnosťou žalobcu, pričom Ústavný súd SR rozhodol o prijatí ústavnej sťažnosti žalobcu, ktorou napáda uznesenie Najvyššieho súdu SR, na ďalšie konanie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný navrhol, aby správny súd žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, alternatívne, aby správny súd konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 07.02.2023 podľa § 100 ods. 1 písm. a), resp. § 100 ods. 2 písm. a) SSP uznesením prerušil do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Replika žalobcu

8. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného k správnej žalobe uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I určil ako zodpovedný subjekt Ministerstvo vnútra ako zamestnávateľa žalobcu, ktorý tak zodpovedá za vzniknutú chorobu z povolania, pretože ako zodpovedný subjekt bola určená Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra, aj to pokiaľ ide o plnenie z titulu bolestného, titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a titulom nákladov

spojených s liečením. Úrazovú rentu považuje žalobca za samostatný, od vyššie uvedených titulov plnenia oddelený právny nárok, na ktorý nemajú rozsudky Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava žiaden vplyv. Je podľa neho potrebné na účely určenia toho, že Sociálna poisťovňa je povinná a oprávnená vyplácať žalobcovi úrazovú rentu určiť ako zodpovedný subjekt Ministerstvo obrany SR, resp. Sociálnu poisťovňu. Nárok na úrazovú rentu si žalobca nárokuje od Sociálnej poisťovne a to z dôvodu právneho nástupníctva tak, ako uviedol v bode V. správnej žaloby, pričom v replike zopakoval argumentáciu uvedenú v bode V. správnej žaloby. Žalobca poukázal na to, že po prijatí Zákona o sociálnom poistení bolo preukázané, že ďalšími novelizáciami dochádzalo k prechodu zodpovednosti z pôvodných subjektov (zo zamestnávateľov) na Sociálnu poisťovňu, pričom v prípade ministerstva obrany - v osobnom rozsahu vojakov základnej vojenskej služby - k tomuto prechodu došlo na základe § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení. Právne nástupníctvo v tejto otázke treba podľa žalobcu posúdiť tak, že záväzky prešli z ministerstva vnútra a jeho vojsk na ministerstvo obrany a jeho Ozbrojené sily SR. Ministerstvo obrany nesie, resp. nieslo zodpovednosť za vyplatenie úrazovej renty na základe právneho nástupníctva. Žalobca poukázal na § 3 ods. 1 zák. č. 351/1997 Z. z., ktorý vojská ministerstva vnútra zaraďoval medzi ozbrojené sily, pričom následne zák. č. 321/2002 Z. z. došlo k inkorporovaniu vojsk ministerstva vnútra do ozbrojených síl, a preto právne nástupníctvo ozbrojených síl vo vzťahu vojskám ministerstva vnútra je podľa žalobcu nespochybniteľné. Na základe tejto argumentácie mal za to, že podľa § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení došlo k prebratíu výplaty plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti štátu za škodu na zdraví, ktorá vznikla vojakom povinnej vojenskej služby. Na Sociálnu poisťovňu prešli teda aj tie povinnosti, ktoré na ministerstvo obrany prešli skôr z ministerstva vnútra a zákonodarca preto nemohol samostatne upravovať prechod záväzkov z ministerstva vnútra, keďže tieto na ministerstve vnútra v tom čase už neboli. Ďalej poukázal na to, že je v súlade s § 1 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení, ktorý z tzv. osobného rozsahu sociálneho poistenia vylučuje vojakov, avšak len vojakov profesionálnych. Žalobca mal za to, že by išlo o nepriamu diskrimináciu, ak by skupina vojakov základnej vojenskej služby mala možnosť obrátiť sa iba na Sociálnu poisťovňu a uspokojiť svoje nároky, zatiaľ čo žalobca ako vojak základnej vojenskej služby vo vojskách ministerstva vnútra je Sociálnou poisťovňou odkazovaný na labyrint mnohých, dnes už neúčinných zákonov, čo vytvára efektívnu prekážku voči tomu, aby sa domohol nápravy. K podanej ústavnej sťažnosti uviedol, že nároky, ktoré si uplatňoval v súdnych konaniach, nie sú totožné s nárokom na úrazovú rentu, o ktorej je oprávnená rozhodnúť a poskytovať ju iba Sociálna poisťovňa a vzhľadom na uvedené skutočnosti vyjadril žalobca nesúhlas s návrhom žalovaného na prerušenie konania.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

9. Zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol zriadený Správny súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) citovaného zákona výkon súdnictva prechádza od 01. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie vedené pôvodne na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 12Sa/8/2023 vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. TN-12Sa/8/2023.

10. Správny súd v Banskej Bystrici ako správny súd vecne príslušný podľa § 10 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a miestne príslušný podľa § 13 ods. 1 SSP vec prejednal v súlade s § 107 ods. 2 SSP bez nariadenia pojednávania, pretože ústne pojednávanie žiaden z účastníkov konania nenavrhol a jeho nariadenie si nevyžiadal ani iný dôvod podľa § 107 ods. 1 SSP. Správny súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli správneho súdu a na webovej stránke súdu dňa 11.06.2024 v súlade s § 137 ods. 4 SSP. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18.07.2024 v prítomnosti žalobcu v súlade s § 137 SSP.

11. Predmetom preskúmvacieho konania je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o odňatí úrazovej renty (ktorá bola žalobcovi priznaná rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, Bratislava č. 3271 - 120/2016 - BA zo dňa 03.11.2016), ako aj konanie, ktoré vydaniu týchto rozhodnutí predchádzalo.

12. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy, vrátane postupu, ktorý vydaniu predmetných rozhodnutí predchádzal, a to v celom rozsahu (§ 203 ods. 2 SSP), pričom dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná. Žaloba žalobcu je osobitným druhom správnej žaloby, a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v Tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne sudy pristupujú v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené

v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správne žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba. Vzhľadom na uvedené správny súd posudzoval zákonnosť rozhodnutia žalovaného, pričom nebol viazaný žalobnými bodmi a rozsahom správnej žaloby, nakoľko ide o správnu žalobu fyzickej osoby, a teda ju posudzoval neformálne podľa § 202 ods. 2 SSP. Vychádzal pritom zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (§ 135 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP). Žalobca v správnej žalobe žiadal, aby správny súd po vykonaní prieskumu zákonnosti rozhodnutie žalovaného i rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie

13. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

14. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

15. Podľa § 134 ods. 1, 2 písm. d) SSP (1) Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak d) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

16. Podľa § 135 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

17. Podľa § 100 ods. 1 písm. a) SSP správny súd konanie uznesením preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

18. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

19. Podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a), 2, 3 SSP (1) Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie podľa písm. a) rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

(2) V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

(3) Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

21. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

22. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

28. Podľa § 112 ods. 2, 4, 6 Zákona o sociálnom poistení (2) Dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

(4) Výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

(6) Dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplácala.

29. Podľa § 209 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o sociálnom poistení (1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

(2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

(3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

(4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

30. Podľa § 218 ods. 1, 2, 3 Zákona o sociálnom poistení (1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

(2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

(3) Odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti organizačnej zložke Sociálnej poisťovne, ktorá rozhodnutie vydala, na nové prejednanie a rozhodnutie, ak je to vhodnejšie najmä z dôvodov rýchlosti alebo hospodárnosti. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je viazaná právnym názorom odvolacieho orgánu.

31. Z administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňový orgán verejnej správy rozhodnutím č. 3271 - 120/216 – BA zo dňa 03.11.2016 rozhodol o podanej žiadosti žalobcu o priznanie úrazovej renty v dôsledku zistenej choroby z povolania, ktorú získal ako vojak základnej vojenskej služby, doručenej Sociálnej poisťovni, ústredie dňa 05.03.2007 tak, že žalobcovi priznal nárok na úrazovú rentu od 01.01.2004 v sume 84,05 eur mesačne. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový orgán verejnej správy posúdil nárok na úrazovú rentu poškodeného (žalobcu) v právnom režime § 88 a nasl. Zákona o sociálnom poistení, pričom súčasne konštatoval, že prvostupňový orgán verejnej správy naďalej nemá právny základ pre priznanie nároku na úrazovú rentu poškodenému v zmysle § 293 o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení, nakoľko Ministerstvo obrany SR naďalej odmieta zodpovednosť za chorobu z povolania poškodeného.

32. Úrazová renta predstavuje pravidelnú peňažnú dávku úrazového poistenia, ktorá má poškodenej osobe zmierniť pokles zárobku v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania po jeho opätovnom zaradení do pracovného procesu a kompenzovať tak pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť, t. j. činnosť vykonávanú pred vznikom pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Z uvedeného je zrejmé, že nárok na úrazovú rentu je bezprostredne spätý s poškodením zdravia, ktoré vzniklo v priamej príčinnej súvislosti s pracovným úrazom. Na úrazovú rentu ako dávku poskytovanú z úrazového poistenia má po splnení podmienok stanovených zákonom nárok zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 Zákona o sociálnom poistení a fyzická osoba spadajúca do osobného rozsahu úrazového poistenia podľa § 17 ods. 2 cit. zákona, ktorý v § 83 pre účely poskytovania úrazových dávok definuje túto osobu ako poškodenú, ak utrpela pracovný úraz alebo sa u nej zistila choroba z povolania. Základnou podmienkou tak je, že pokles pracovnej schopnosti je v priamej súvislosti s utrpeným pracovným úrazom a tento pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť je vyšší ako 40 % za podmienky, že poškodený súčasne nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Z § 88 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení vyplýva, že pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2 alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy o priznaní úrazovej renty zo dňa 03.11.2016 vyplýva, že nárok žalobcu na úrazovú rentu bol posúdený v intenciách ustanovení § 83, § 88 ods. 1, 2, § 89 ods. 2, 3 Zákona o sociálnom poistení, vykonanou posudkovou

činnosťou posudková lekárka sociálneho poistenia určila u žalobcu pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 60 % a následne prvostupňový orgán verejnej správy určil výšku úrazovej renty s poukazom na § 89 ods. 8 písm. a), ods. 9 písm. a), ods. 10 Zákona o sociálnom poistení, pričom denný vymeriavací základ bol stanovený s poukazom na § 84 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu vzniku nároku na úrazovú rentu s tým, že v súlade s opatreniami Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR bola úrazová renta zvýšená tak, ako to vyplýva z výrokovej časti predmetného rozhodnutia zo dňa 03.11.2016. O podanom odvolaní žalobcu proti predmetnému rozhodnutiu rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím č. 24246 - 3/2017 - BA zo dňa 26.01.2017 tak, že odvolanie žalobcu zamietol v celom rozsahu a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o priznaní úrazovej renty zo dňa 03.11.2016 potvrdil.

33. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy o odňatí úrazovej renty zo dňa 09.12.2022 vyplýva, že úrazová renta priznaná žalobcovi rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 3271 - 120/2016 - BA zo dňa 03.11.2016 bola žalobcovi od 01.01.2023 odňatá s poukazom na § 112 ods. 2, 4 a 6 Zákona o sociálnom poistení. Žalovaný rozhodnutím zo dňa 07.02.2023 odvolanie žalobcu proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o odňatí úrazovej renty zo dňa 09.12.2022 potvrdil.

34. Podľa § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom. Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že predpokladom pre vydanie rozhodnutia o odňatí dávky (v tomto prípade úrazovej renty) priznanej právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej správy, je zistenie a preukázanie jednej z dvoch skutočností ustanovených v cit. § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení a to 1/ zánik nároku na dávku alebo 2/ zistenie, že sa dávka priznala neprávom. Na vydanie rozhodnutia o odňatí priznanej dávky postačuje, aby orgán verejnej správy rozhodujúci o príslušnej dávke zistil a preukázal existenciu aspoň jednej z vyššie uvedených skutočností uvedených v § 112 ods. 2 cit. zákona, pričom z vydaného rozhodnutia o odňatí priznanej dávky musí byť zrejmé, z ktorých skutočností, resp. dôkazov pri rozhodovaní o odňatí priznanej dávky vychádzal, tieto musia byť riadne posúdené a vyhodnotené, vrátane identifikácie konkrétneho dôvodu, t. j. jedného z dôvodov uvedených v § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení, ktoré odôvodňujú odňatie dávky a z odôvodnenia rozhodnutia musí byť súčasne zrejmé, ako boli zistené skutočnosti právne posúdené.

35. Správny súd v tejto súvislosti vo všeobecnosti uvádza, že predpokladom preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy je, aby rozhodnutie bolo riadne odôvodnené tak, aby z rozhodnutia bolo zrejmé, aké skutkové zistenia boli rozhodné pre vydanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, z ktorých dôkazov boli podstatné skutočnosti zistené, ako boli vyhodnotené a ako boli právne posúdené. Úlohou správneho súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy je v medziach rozsahu a dôvodov podanej správnej žaloby a pri žalobách v sociálnych veciach aj širšie posudzovať, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi i procesnými právnymi predpismi. Pri rozhodnutí, ktoré orgán verejnej správy vydal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Zákonnosť rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho jeho vydaniu. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia správny súd vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP), a preto v správnom súdnom procese správny súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, t. j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 119 ods. 1 SSP). Úlohou správneho súdu v správnom súdnom procese nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda posúdiť, či orgány verejnej správy splnili povinnosti stanovené zákonom (napr. R 60/2000). Správny súd preto skúma najmä to, či sú závery žalovaného vyjadrené v napadnutom rozhodnutí logické a zrozumiteľné, či neodporujú skutkovým zisteniam, podkladom rozhodnutia a platnej právnej úprave a tiež, či je rozhodnutie náležite odôvodnené. Po vykonaní prieskumu v uvedenom rozsahu správny súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ani rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, tieto požiadavky stanovené zákonom nespĺňajú.

36. Z ustanovenia § 209 Zákona o sociálnom poistení vyplýva, že rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. V odôvodnení rozhodnutia musí byť uvedené, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol orgán verejnej správy vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe, ktorých rozhodoval. Z ustanovenia § 195 ods. 1 a 2 citovaného zákona súčasne vyplýva pre organizačnú zložku Sociálnej poisťovne povinnosť postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na tento účel je povinná obstaráť si potrebné podklady pre rozhodnutie. Týmto podkladmi sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti. Organizačná zložka má povinnosti pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka konania (§ 195 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení). Z ustanovenia § 218 ods. 1 citovaného zákona vyplýva pre odvolací orgán povinnosť preskúmať napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplniť, prípadne zistené nedostatky odstrániť.

37. Žalovaný (ani prvostupňový orgán verejnej správy) sa vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami neriadil. Správny súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že požiadavka na riadne odôvodnenie rozhodnutia (okrem § 209 Zákona o sociálnom poistení) vyplýva aj z článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré je možné subsumovať pod právo na spravodlivý súdny proces. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru je v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR i Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) aj právo účastníkov konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Podľa konštantnej judikatúry ESLP (napr. Garcia Ruiz vs. Španielsko, rozsudok z 21.01.1999) pre správne súdnictvo vyplýva záver, že na každý relevantný argument účastníka musí orgán verejnej správy primerane reagovať, tzn. vo svojom odôvodnení musí presvedčivým spôsobom ponúknuť účastníkovi konania odpoveď, či je jeho argument dôvodný a aký záver z toho v konaní vyplýva. Rovnako aj na každý irelevantný argument musí orgán verejnej správy reagovať minimálnym spôsobom, tzn. musí stručne objasniť, prečo je argument nedôvodný. Problematikou týkajúcou sa povinnosti náležite odôvodniť rozhodnutie sa zaoberal vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010), v ktorých Ústavný súd SR o. i. konštatoval, že „... jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pričom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Orgán štátnej moci je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.“ Obdobne Najvyšší súd SR prostredníctvom svojej judikatúry vytyčil nasledujúcu definíciu minimálnych kritérií odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy: „... odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy ... musí obsahovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu o splnení formálnej a materiálnej podmienky v dostatočnom rozsahu, to znamená, že priemernému adresátovi je daná možnosť z jemu predloženého odôvodnenia pochopiť, na základe akých skutočností (dôkazných prostriedkov) a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, správnosť právnych noriem aplikovaných na skutkový stav a právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva vedúcej k myšlienke obsiahnutej vo výrokovej časti.“ Pokiaľ preskúmané rozhodnutie orgánu verejnej správy nebude spĺňať uvedenú definíciu, potom je nepreskúmateľné, čo je dôvodom na zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov nie je len také rozhodnutie, ktorému chýba úplne odôvodnenie, ale aj také, ktorého odôvodnenie nie je dostatočné a v ktorom chýbajú skutkové dôvody a úvahy, ktorými sa orgán verejnej správy k skutkovým záverom dopracoval a úvahy, ktorými ich právne vyhodnotil. Povinnosťou orgánu verejnej správy je teda rozhodnutie odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov orgán verejnej správy pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z akých dôvodov, aby jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní, aby odpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol

predmetom príslušného administratívneho konania, prípadne, aby sa zaoberal tvrdeniami a námietkami účastníkov konania. Vzhľadom na vyššie uvedené má správny súd za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

38. Z rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy vyplýva, že žalobcovi bola odňatá úrazová dávka (úrazová renta) podľa § 112 Zákona o sociálnom poistení. Orgán verejnej správy prvého stupňa však v odôvodnení rozhodnutia poukázal len na to, že úrazová renta bola žalobcovi priznaná podľa § 88 a 89 Zákona o sociálnom poistení a že rozhodnutie o jej odňatí bolo vydané po tom, ako bol prvostupňovému orgánu verejnej správy doručený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.03.2017, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Bratislava zo dňa 28.11.2019, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu o náhradu škody spôsobenej chorobou z povolania. Ďalej v odôvodnení prvostupňový orgán verejnej správy poukázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, v ktorom bolo uvedené, že žalobca vykonával službu v rámci vojsk Ministerstva vnútra SR a nie Ministerstva obrany SR, tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Bratislava a o podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 24.08.2022 tak, že dovolanie žalobcu odmietol. Je nepochybné, že uvedené rozhodnutia všeobecných súdov neboli rozhodnutiami vo veci určovacej žaloby o určenie subjektu zodpovedného za chorobu z povolania. Následne prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia poukázal na ustanovenia Zákona o sociálnom poistení, na ustanovenia Zákona o vojenskej službe a Zákona o ozbrojených silách, avšak bez toho, aby ozrejmil, ako tieto ustanovenia aplikoval na preskúmanú vec a z akého dôvodu dospel k záveru, že je potrebné žalobcovi dávku priznanú mu rozhodnutím zo dňa 03.11.2016 odňať. Zároveň v tomto rozhodnutí prvostupňového orgánu verejnej správy nebolo riadne odôvodnené, ktorý z dôvodov uvedených v § 112 Zákona o sociálnom poistení, ktorý upravuje podmienky, za ktorých je možné dávku, ktorá už bola účastníkovi konania priznaná a ktorá mu bola vyplácaná, následne odňať. Z ustanovenia § 112 Zákona o sociálnom poistení, tak ako už bolo uvedené v bode 34 tohto rozsudku, totiž vyplývajú dva dôvody pre vydanie rozhodnutia o odňatí priznanej dávky, ktoré nemusia byť splnené súčasne, t. j. postačuje, aby bol splnený aspoň jeden z uvedených dôvodov, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musí byť zrejmé, ktorý z týchto dôvodov bol naplnený. Prvostupňový orgán verejnej správy teda musí v odôvodnení rozhodnutia jednoznačne uviesť, z akého konkrétneho dôvodu uvedeného v § 112 Zákona o sociálnom poistení bola žalobcovi úrazová renta odňatá, t. j. či mu bola úrazová renta odňatá z dôvodu, že jeho nárok na úrazovú rentu zanikol alebo či mu bola dávka (úrazová renta) priznaná neprávom a z akého dôvodu. Pokiaľ uvedená úvaha v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia absentuje, nie je možné považovať toto rozhodnutie za riadne odôvodnené, takéto rozhodnutie nespĺňa náležitosti stanovené na odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy v zmysle § 209 Zákona o sociálnom poistení, ani v zmysle čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia nie je zrejmá úvaha, ako boli posúdené zistené skutočnosti a ako boli aplikované v rozhodnutí uvedené právne predpisy, na základe ktorých bola žalobcovi úrazová dávka priznaná rozhodnutím zo dňa 03.11.2016 odňatá. Ani samotný odkaz na § 198 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení bez ďalšieho odôvodnenia nepostačuje na to, aby bolo možné konštatovať, že prvostupňový orgán verejnej správy bol viazaný rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava I, Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu SR, keďže v predmetných konaniach nebolo rozhodované o určení zodpovedného subjektu za chorobu z povolania (t. j. nešlo o konanie o určovacej žalobe).

39. Obdobne rozhodnutie žalovaného napriek tomu, že je rozsiahle, neobsahuje náležitosti podľa § 209 Zákona o sociálnom poistení, a teda nie je riadne odôvodnené vo vzťahu k výroku potvrdzujúcemu rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o odňatí úrazovej renty. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia podrobne opísal všetky predchádzajúce konania vedené na základe podaných žiadostí žalobcu o priznanie úrazovej renty, vrátane dôvodov predchádzajúcich rozhodnutí vydaných prvostupňovým orgánom verejnej správy, ktorými boli žiadosti žalobcu opakovane zamietnuté, poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu Trenčín, ktorý opakovane rozhodoval o odvolaniach, resp. správnych žalobách podaných žalobcom proti rozhodnutiam prvostupňového orgánu verejnej správy o nepriznaní úrazovej renty žalobcovi, na rozsudok Najvyššieho súdu SR, ako aj na rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy i žalovaného, ktorými bola žalobcovi napokon úrazová renta s poukazom na § 88 a 89 Zákona o sociálnom poistení priznaná. Poukázal tiež na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Bratislava I, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (a na uznesenie Najvyššieho súdu SR, ktorý odmietol dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave), ktorými rozhodnutiami bolo rozhodované vo veci podanej žaloby žalobcu o náhradu škody spôsobenej chorobou z povolania tak, že žaloba žalobcu bola zamietnutá a konštatoval, že v súlade s právoplatným ukončením konania o náhradu škody spôsobenej chorobou z povolania prvostupňový

orgán verejnej správy vydal rozhodnutie zo dňa 09.12.2022, ktorým žalobcovi odo dňa 01.01.2023 odňal úrazovú rentu priznanú rozhodnutím zo dňa 03.11.2016, pričom poukázal na odôvodnenie tohto rozhodnutia. Následne žalovaný poukázal na ustanovenie § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení, na ust. § 18 ods. 4 zák. č. 321/2002 Z. z., na ust. § 70 ods. 2 zák. č. 114/1998 Z. z. a na ust. § 316 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, pričom konštatoval, že „Sociálna poisťovňa v čase vzniku choroby z povolania poškodeného nebola nositeľkou zákonného úrazového poistenia, no vzhľadom na znenie § 293o ods. 6 Zákona o Sociálnom poistení preberá od Ministerstva obrany SR výplatu plnení, ktoré vznikli ako následok škody na zdraví u vojakov základnej vojenskej služby.“ Ďalej poukázal na postup prvostupňového orgánu verejnej správy vo vzťahu k zisťovaniu subjektu zodpovedného za chorobu z povolania, ktorý bol sporný a konštatoval, že „vo veci poškodeného rozhodol OS BA rozsudkom, ktorý stanovil, že zodpovedným za vznik choroby z povolania u poškodeného bolo Ministerstvo vnútra SR.“ Následne konštatoval, že „vzhľadom na vyššie uvedený fakt Sociálna poisťovňa nebola v zmysle § 293o ods. 6 zákona oprávnená vyplatiť plnenie, t. j. úrazovú rentu, nakoľko túto by bola oprávnená vyplatiť len v prípade, ak by zodpovedným subjektom za vznik škody na zdraví poškodeného bolo Ministerstvo obrany SR. Nakoľko Ministerstvo obrany SR nie je zodpovedným za vznik choroby z povolania, toho času neexistuje žiaden právny základ, resp. titul, na podklade ktorého by bola Sociálna poisťovňa oprávnená vyplatiť poškodenému úrazovú rentu.“ Žalovaný v odôvodnení ďalej uviedol, že „v zmysle § 316 ods. 1 CSP vo veci založenia zodpovednosti zamestnávateľa za chorobu z povolania je oprávnený iba civilný súd na základe určovacej žaloby“ s tým, že „Krajský súd Trenčín v rozsudku zo dňa 24.03.2006 nesprávne vyhodnotil dôkazy...“. Žalovaný uzavrel, že vzhľadom na to, že konanie o nároku poškodeného (žalobcu) na náhradu škody bolo pred príslušným súdom ukončené rozsudkom Okresného súdu Bratislava I v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, za súčasného odmietnutia dovolania Najvyšším súdom SR, prvostupňový orgán verejnej správy vydal rozhodnutie zo dňa 09.12.2022, ktorým od 01.01.2023 poškodenému odňal nárok na úrazovú rentu priznanú rozhodnutím zo dňa 03.11.2016. Súčasne zdôraznil, že „konanie o náhrade škody začaté v roku 2004 na Okresnom súde Bratislava je toho času právoplatne ukončené, Sociálna poisťovňa nie je zodpovedným subjektom vo veci nároku poškodeného na náhradu škody titulom choroby z povolania a nie je zákonom oprávnená na výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti za vznik choroby z povolania.“ Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného však nevyplýva úvaha, z ktorej by bolo zrejme splnenie podmienok pre odňatie úrazovej renty žalobcovi v zmysle § 112 Zákona o sociálnom poistení a žalovaný (rovnako ako prvostupňový orgán verejnej správy) nešpecifikoval a jednoznačne neodôvodnil, či dávka priznaná žalobcovi rozhodnutím zo dňa 03.11.2016 bola žalobcovi odňatá z dôvodu zániku nároku alebo z dôvodu, že dávka bola žalobcovi priznaná neprávom. Pokiaľ žalovaný konštatoval, že Sociálna poisťovňa nebola podľa § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení oprávnená platiť žalobcovi úrazovú rentu, pretože za chorobu z povolania nebolo zodpovedné Ministerstvo obrany SR za situácie, keď úrazová renta žalobcovi nebola priznaná z dôvodu aplikácie § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení (v rozhodnutí zo dňa 03.11.2016 sa výslovne uvádza, že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 293o ods. 6 Zákona o sociálnom poistení a dávka bola žalobcovi priznaná s poukazom na § 88 a § 89 Zákona o sociálnom poistení), odôvodnenie rozhodnutia nie je zrozumiteľné a dostatočné. Taktiež samotný poukaz na výsledok konania pred Okresným súdom v Bratislave I (ktoré nebolo konaním o určenie subjektu zodpovedného za chorobu z povolania u žalobcu) nepostačuje sám osebe na vyvodenie záveru, že sú splnené podmienky na odňatie úrazovej renty priznanej podľa § 88 a nasl. Zákona o sociálnom poistení. Keďže v rozhodnutí žalovaného (rovnako ako v rozhodnutí prvostupňového orgánu verejnej správy) chýbajú úvahy, z ktorých by bolo preskúmateľné, ako bolo posúdené splnenie podmienok pre odňatie úrazovej renty žalobcovi v zmysle § 112 Zákona o sociálnom poistení, rozhodnutia sú nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, čo zakladá dôvod na ich zrušenie podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP.

40. Pokiaľ žalobca namietal, že vec bola nesprávne právne posúdená, správny súd uvádza, (s poukazom na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR i NSS SR), že v prípade, ak správny súd zrušuje rozhodnutie orgánu verejnej správy pre nepreskúmateľnosť, bolo by predčasné, aby zrušoval rozhodnutie pre nesprávne právne posúdenie. Správny súd sa preto k argumentácii žalobcu vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia veci uvedenej v správnej žalobe nevyjadril.

41. Žalovaný v písomnom vyjadrení k správnej žalobe navrhol správne mu súdu, aby prerušil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 07.02.2023 podľa § 100 ods. 1 písm. a), resp. § 100 ods. 2 písm. a) SSP do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vzhľadom na skutočnosť, že Ústavný súd Slovenskej republiky Uznesením č. I.ÚS 215/2013 - 19 zo dňa 05.04.2023 rozhodol o prijatí ústavnej sťažnosti žalobcu, ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 320/2017, 5Co 321/2017 a 5Co 322/2017 zo dňa 28.11.2019 a Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Cdo 188/2020 zo dňa 24.08.2022 a navrhol uvedené rozhodnutia zrušiť. Predmetnými rozhodnutiami bolo rozhodnuté o odvolaní voči rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 22C 343/2004 - 1056 zo dňa 14.03.2017, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe žalobcu o zaplatenie sumy 692 311,- Sk (10 346,28 eur) s príslušenstvom z titulu odškodnenia choroby z povolania, pričom uplatňovaná suma predstavovala náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. o dovolaní voči rozsudku Krajského súdu Bratislava zo dňa 28.11.2019, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.03.2017. Na predmetné rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, Krajského súdu Bratislava a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odkazuje žalovaný i prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí, ktorými bolo rozhodnutie o odňatí úrazovej renty priznanej žalobcovi rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.11.2016 v dôsledku zistenej choroby z povolania ako vojakovi základnej vojenskej služby. Správny súd nezistil podmienky pre vydanie rozhodnutia o prerušení konania podľa § 100 ods. 1 písm. a) SSP a žalovaný svoj návrh vo vzťahu k tomuto uplatnenému dôvodu prerušení konania ani neodôvodnil. Vo vzťahu k žalovaným uplatnenému dôvodu na prerušenie konania podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ktorý žalovaný odôvodnil prebiehajúcim konaním pred Ústavným súdom SR, správny súd uvádza, že v priebehu správneho súdneho konania Ústavný súd Slovenskej republiky o predmetnej ústavnej sťažnosti žalobcu rozhodol Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 215/2023 - 66 zo dňa 18.07.2023 tak, že Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 320/2017, 5Co 321/2017 a 5Co 322/2017 zo dňa 28.11.2019 a Uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Cdo 188/2020 zo dňa 24.08.2022 boli porušené základné práva sťažovateľa (žalobcu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a predmetný rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako i uznesenie Najvyššieho súdu SR zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Súčasne bolo žalobcovi priznané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000,- eur a bola mu priznaná náhrada trov konania vo výške 758,54 eur. Z uvedeného vyplýva, že konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, na ktoré poukazoval žalovaný vo svojom vyjadrení a v návrhu na prerušenie konania bolo skončené, t. j. vo veci podanej ústavnej sťažnosti žalobcu bolo rozhodnuté. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť správny súd konštatuje, že neboli zistené podmienky pre prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. a), resp. § 100 ods. 2 písm. a) SSP, a preto návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného, v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy, a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) SSP v spojení s § 193 ods. 3 písm. a) SSP zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Úlohou prvostupňového orgánu verejnej správy v ďalšom konaní bude nanovo riadne posúdiť, či podmienky vyplácania úrazovej renty priznanej žalobcovi rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.11.2016 naďalej trvajú a v prípade zistenia existencie skutočností odôvodňujúcich odňatie nároku na priznanú dávku (úrazovú rentu) v zmysle § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení (zánik nároku na dávku alebo zistenie, že sa dávka priznala neprávom) vo veci opätovne rozhodnúť, pričom orgán verejnej správy je povinný zadovážiť si všetky relevantné dôkazy potrebné pre riadne a spoľahlivé zistenie skutkového stavu a rozhodnutie odôvodniť tak, aby spĺňalo všetky náležitosti stanovené zákonom (§ 209 Zákona o sociálnom poistení) ako aj požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy vyplývajúce z rozhodovacej činnosti NS SR, NSS SR a ESLP. Pre úplnosť správny súd uvádza, že Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 215/2023 - 66 zo dňa 18.07.2023 boli zrušené tak Uznesenie Najvyššieho súdu SR z. sp. zn. 1Cdo/188/2020 zo dňa 24.08.2022 o odmietnutí dovolania žalobcu ako aj Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 5Co/320/2017 - 1095 zo dňa 28.11.2019, ktorým bol potvrdený Rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 22C/343/2004 - 1056 zo dňa 14.03.2017, na ktoré poukazuje žalovaný i prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí, t. j. konanie o náhrade škody nie je právoplatne skončené a túto skutočnosť orgán verejnej správy v novom konaní zohľadní.

43. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. Výška trov konania bude určená samostatným rozhodnutím, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovať alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).